

Klégr, Aleš

Let all things be done decently and in order

In: *Jan Firbas ve vzpomínkách*. Kroupa, Jiří (editor). Vyd. 1.
Brno: Masarykova univerzita, 2003, pp. 54-55

ISBN 8021031093

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/126918>

Access Date: 24. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Let all things be done decently and in order

Zhodnocení vědeckého díla prof. Jana Firbase, jeho významu a přínosu pro československou a světovou anglistiku a textovou lingvistiku, je věcí odborného fóra. Vedle uznání, kterého se mu dostane ve vzpomínkových statích a sbornících, jako je tento, bude jeho dílo a odkaz přezívat především v pracích jeho pokračovatelů a těch, které inspiroval a bude nadále inspirovat. Nicméně pro ty, kteří ho znali osobně, zůstane v paměti zejména jako výjimečný člověk, výjimečný svou čistotou, laskavostí a osobní statečností. U Jana Firbase nevystává dilema, které v nás vyvolávají některé vědecké osobnosti, a to nejen z oblasti lingvistiky, jak se srovnat se skutečností, že jejich dílo a nesporná erudice na jedné straně a jejich charakterové vlastnosti na straně druhé zdaleka nejsou v souladu. Rádi bychom je obdivovali pro jejich vědecké počiny, ale jejich profesionální nevraživost či obojakost v jednání v nás zanechávají smíšené pocity a nepřijemnou pachuč. Naopak Jan Firbas byl i v tomto ohledu vzácně celistvý a lze říci, že citát z Prvního listu Korintským v názvu dosti přesně postihuje jeho životní postoj.

Rád bych se proto podělil o čistě osobní anekdotickou a bohužel poslední vzpomínku na Jana Firbase, která o jeho povaze mnohé vypovídá. Na jaře r. 2000 jsem od něho nečekaně dostal dopis s datem 27. března, ve kterém píše: „... nejsem právě *“in good shape“*. Snížila se totiž moje mobilita, což pro mne znamená, že je konec s cestováním. Budu rád, když se doktorům podaří můj stav stabilizovat. Jsem v dobrých rukou. Ta snížená mobilita však snižuje i tempo v mé práci a způsobuje mi všeliké trampoty. Problémy mi v tomto směru způsobila i čtrnáctidenní hospitalizace. S tím souvisí i moje prosba. Má korespondence se dostala do takového desolátního stavu, že toho času mi zmizela dokumentace o mých příspěvcích Kruhu moderních filologů a České fonetické společnosti (Czech Phonetic Society). Směl bych Tě moc prosit, abys byl tak strašně hodný a zeptal se na sekretariátu Kruhu, co jim dlužím? Byli by tak laskavi a zjistili mi to a v případě nutnosti mi poslali příslušnou složku? Stejná prosba se týká Fonetické společnosti. ... Budu Ti moc vděčen, když mi z té šlamastiky pomůžeš. Strašně se omlouvám, že si dovo-

luji takto zaútočit na Tvůj čas. Stydím se. Nezbyvá mi, než ještě poprosit, aby ses kvůli tomu na mne nehněval.“

Jakkoli jsem měl vždycky radost z jeho dopisů, tentokrát mě příliš nepotěšil. Všechno nasvědčovalo tomu, že situace je vážná a že si Jan Firbas dává věci jednou provždy do pořádku, že doslova i obrazně uklízí stůl, aby po něm nezůstaly sebemenší nedodělky. Přesto se v následujícím dopisu z 19. dubna, ve kterém reagoval na mou zprávu o stavu věcí, neozval jediný bolestínský tón, naopak s příznačnou ohleduplností a zdvořilostí i vůči kolegovi téměř o polovinu mladšímu píše: *„Velice se stydím, ale ze sobeckého úhlu jsem Ti moc vděčen za Tvou účinnou pomoc. Pokud jde o Českou fonetickou společnost, prosím o zaslání složenky, abych mohl zaplatit členský příspěvek za běžný rok 2000. Složenka z Kruhu moderních filologů ještě nepřišla. Až se objeví, dluhy uhradím. Také velmi oceňuji, žeš při řešení mých problémů neztratil svůj smysl pro humor. Díky Tvému zásahu budu ponechán v řadách České fonetické společnosti a nebudu odstředivou silou vymrštěn z Kruhu moderních filologů.“* Krátce na to Jan Firbas v květnu zemřel. Myslím, že odešel nejen s vyrovnanými dluhy a čistým stolem, ale především s čistým štítem jako vědec a především jako člověk.

PhDr. Naděžda Kudrnáčová, CSc.

Profesor Jan Firbas, humanista

Profesora Jana Firbase jsem znala od studentských let – byl vedoucím mé diplomové práce a mým školitelem, když jsem psala práci kandidátskou. Funkční perspektivě větné podle jeho příkladu jsem se nevěnovala, ale k profesoru Janu Firbasovi se hlásím jako ke svému učiteli anglické lingvistiky, který spojoval zapáleného vědce s vyznavačem a šířitelem mravních hodnot.

Profesor Firbas spojoval naše studia a naši práci s tradicí Pražské školy a se zahraniční lingvistikou. Byl sečtělý, laskavý a ochotný kolegiálně poradit, a tak mě i po skončení studií vzdělával, třebaže jsem se nevěnovala jeho problému nebo metodě. Naučil mě, že lingvistika je zároveň intelektuální dobrodružství a trpělivá práce. Byl